

Līgums par strādnieku veselības aizsardzību, pareizi rīkojoties ar un lietojot kristālisko silīcija dioksīdu un produktus, kuru sastāvā tas ietilpst

- (1) Ņemot vērā, ka kristāliskais silīcija dioksīds lielos daudzumos ir sastopams dabā un veido apmēram 12% zemes garozas un, ka kristāliskais silīcija dioksīds ietilpst vairāku citu dabisko minerālu un minerālvielu produktu sastāvā.
- (2) Ņemot vērā, ka rūpniecībā plaši tiek izmantotas divas silīcija dioksīda kristāliskās formas - kvarcs un kristobalīts un, kas abas tiek pārdotas kā smiltis, kas ir graudaina viela, vai kā milti, kas sastāv no daļiņām, kuru diametrs ir mazāks par 0,1 milimetru.
- (3) Ņemot vērā, ka kristāliskais silīcija dioksīds un materiāli / produkti / izejvielas, kas satur kristālisko silīcija dioksīdu, tiek pielietoti dažādās nozarēs, ieskaitot, bet neaprobežojoties ar ķīmisko rūpniecību, keramikas ražošanu, celtniecību, kosmētikas un mazgājamo līdzekļu ražošanu, elektronisko rūpniecību, metālliešanu, stikla rūpniecību, dārzkopību, izklaides industriju, metāl rūpniecību un mašīnbūvi, gruntskārtu, ieskaitot krāsu ražošanu un farmaceitisko rūpniecību, kā arī kā filtrēšanas līdzeklis vairākās nozarēs.
- (4) Ņemot vērā, ka Eiropas Komisijas Zinātniskā Komiteja darba vides riska limitu noteikšanai (SCOEL)¹ cita starpā ir secinājusi, ka "kristāliskā silīcija dioksīda putekļu ieelpošanas galvenās sekas cilvēka organismā ir silikoze". Pieejamā informācija ļauj secināt, ka cilvēkiem, kuri slimo ar silikozi, palielinās risks saslimt ar plaušu vēzi, bet tāda, šķiet, nav personām, kas neslimo ar silikozi, lai gan tās ir pakļautas silīcija dioksīda putekļu iedarbībai karjeros un keramikas uzņēmumos. Tātad, novēršot saslimšanu ar silikozi, tiek arī samazināts risks saslimt ar vēzi. Tā kā nav iespējams skaidri noteikt silikozes attīstības sākuma līmeni, tad jebkuras saskares mazināšana nozīmē mazāku risku saslimt ar silikozi."
- (5) Ņemot vērā, ka pastāv šķietamas liecības, ka dažādās nozarēs ieelpojamā kristāliskā silīcija dioksīda iedarbības līmenis ir atšķirīgs.
- (6) Ņemot vērā, ka plaušu vēža epidemioloģijā ir vairāki blakus faktori, kā, piemēram, smēķēšana, radons un policikliskie aromātiskie ogleņūdeņraži.
- (7) Ņemot vērā, ka uz doto brīdi ES līmenī nav noteikts darba vides riska limits ieelpojamam kristāliskajam silīcija dioksīdam, bet atsevišķās valstīs šie darba vides riska limiti atšķiras.
- (8) Ņemot vērā, ka dažādu aspektu ietekmē ieelpojamais kristāliskais silīcija dioksīds atšķiras - kaut vai ņemot vērā šīs vielas plašo izplatību dabā - no citām problēmām, kuru risinājumu parasti regulē likumi par darba drošību. Saskaņā ar augšminēto, šis Līgums, kas daudzos aspektos ir unikāls, ir atbilstošs instruments saskaņā ar ko iespējams risināt ar minēto vielu saistītās problēmas.
- (9) Ņemot vērā, ka Līdzēji darbojas stingrā pārliecībā, ka Līgums veicinās darbavietu saglabāšanu, kā arī nodrošinās nozares un iesaistīto uzņēmumu ekonomisko attīstību.
- (10) Ņemot vērā, ka Līdzēji darīs visu iespējamo, lai panāktu Līguma piemērošanu visos uzņēmumos, visās nozarēs, kuras tās pārstāv.

¹ SCOEL SUM Doc 94-final par ieelpojamo kristālisko silīcija dioksīdu, 2003.g. jūnijs.

- (11) Ņemot vērā, ka Līdzēji rīkojas saskaņā ar EK Līguma 139. panta (1) un (2) punktu.

Atsaucoties uz visu augšminēto, Līdzēji noslēdz sekojošu Līgumu par profilaksi un strādnieku veselības aizsardzību, pareizi apstrādājot, izmantojot un pielietojot kristālisko silīcija dioksīdu un produktus, kuru sastāvā tas ietilpst.

1. pants - Mērķi

Līguma mērķi ir

- strādājošo un citu personu veselības aizsardzība gadījumos, kad strādājošie un citas personas savās darbavietās ir pakļautas ieelpojamā kristāliskā silīcija dioksīda iedarbībai, strādājot ar materiāliem / produktiem / izejvielām, kas satur kristālisko silīcija dioksīdu.
- samazināt līdz minimumam ieelpojamā kristāliskā silīcija dioksīda iedarbību darbavietā, pielietojot šeit aprakstīto Labu Praksi, lai nepieļautu, likvidētu vai samazinātu veselības risku darba vidē, kas saistīts ar ieelpojamo kristālisko silīcija dioksīdu.
- vairot zināšanas par ieelpojama kristāliska silīcija dioksīda iespējamo iedarbību uz veselību un par Labu Praksi.

2. pants - Darbības sfēra

- (1) Līgums attiecas uz kristāliska silīcija dioksīda, kā arī to saturošu materiālu / produktu / izejvielu ražošanu un lietošanu, kā rezultātā iespējama personu pakļaušana ieelpojamā kristāliskā silīcija dioksīda iedarbībai. Pakļauto nozaru aprasti minēti šī Līguma Pielikumā Nr. 5.
- (2) Līguma darbības sfēra attiecas arī saistītajām papildus aktivitātēm, kā, piemēram, apstrāde, uzglabāšana un transportēšana. Vienošanās attiecas arī uz mobilajām darbavietām. Mobilajās darbavietās var tikt piemēroti speciāli noteikumi.
- (3) Līgums attiecas uz Līdzējiem, Darba devējiem un Darba ņēmējiem kā tālāk noteikts un norādīts.

3. pants - Definīcijas

- (1) "Darba devējs(-i)" ir atsevišķi uzņēmumi, kurus tieši vai netieši pārstāv šī Līguma Puses, kas pārstāv rūpniecību.
- (2) "Darba ņēmēji" ir strādnieki, kurus tieši vai netieši pārstāv šī Līguma Puses, kas pārstāv darba ņēmējus, kuri regulāri vai laiku pa laiku ir pakļauti ieelpojama kristāliska silīcija dioksīda iedarbībai. Darba ņēmēji ir strādnieki, kas strādā pusslodzi, pilnu slodzi vai, kas pieņemti darbā uz noteiktu laiku, kā arī citi strādnieki, kas strādā Darba devēja tiešā pakļautībā (piemēram, palīgstrādnieki).
- (3) "Strādnieku pārstāvji" ir strādnieku pārstāvji ar noteiktu atbildību par strādnieku drošību un veselību: personas, jebkura attiecīgi iecelta persona, izvēlēta vai nozīmēta saskaņā ar likumu un/vai praksi, lai pārstāvētu strādniekus, gadījumā, ja rodas problēmas sakarā ar strādājošo drošību un veselības aizsardzību darba laikā.
- (4) "Līdzēji" ir šī Līguma parakstītāji.
- (5) "Ieelpojamais kristāliskais silīcija dioksīds" ir ieelpotas kristāliskā silīcija dioksīda daļiņas, kas iekļūst elpošanas ceļos bez skropstiņām. Alveolārie apzīmējumi, kas ir paraugu ņemšanas instrumentu mērķa specifikācija, ir definēti saskaņā ar Eiropas Standarta EN 481 § 5.3. Darba vides gaiss - Aerogēno daļiņu definēšana to mērīšanai gaisā.

- (6) "Labā Prakse" ir Padomes Direktīvas 89/391 un Direktīvas 98/24 II daļas vispārīgie principi, kas tālāk attīstīti un ilustrēti šī Līguma pielikumā Nr.1 un, kas laiku pa laikam var tikt atjaunoti.
- (7) "Objekts" ir vieta, kur sastopams ielpojams kristāliskais silīcija dioksīds. Uzglabāšanas vieta un transports tiek uzskatīti par atsevišķiem objektiem, ja vien tie nav saistīti ar ražošanas vai pielietošanas objektu. Par atsevišķiem objektiem uzskatāmas arī mobilās darbavietas.
- (8) "Nepiemērošana" nozīmē šī Līguma neievērošanu (ieskaitot Labu Praksi), kā tas augstāk definēts punktā (6) un kā rezultātā notiek Darba ņēmēju pakļaušana augstākam ielpojamā kristāliskā silīcija dioksīda līmenim, kas var apdraudēt veselību un no kā bija iespējams izvairīties, rīkojoties saskaņā ar Labu Praksi.
- (9) "Nacionālā prakse" ir varas iestāžu izdotas vai industrijā pieņemtas vadlīnijas vai standarti, kas nav likumi vai noteikumi.

4. pants - Principi

- (1) Līdzēji sadarbojas, lai vairotu zināšanas par ielpojamā kristāliskā silīcija dioksīda ietekmi uz veselību, šajā nolūkā veicot pētījumus un kontroli, kā arī popularizējot Labu Praksi.
- (2) Līdzēji atzīst, ka ir nepieciešama Eiropas mēroga stratēģija, kas vērsta uz ielpojama kristāliskā silīcija dioksīda iedarbības profilaksi. Taču Līguma parakstīšana nenozīmē, ka tiek atzīta nekontrolēta iedarbība attiecīgajā nozarē vai faktiskā iedarbība visā nozarē.
- (3) Līdzēji atzīst, ka joprojām piemērojami Padomes Direktīvas 89/391 un Direktīvas 98/24 vispārījie principi par strādnieku veselības un drošības aizsardzību pret riskiem darbavietā, kas saistīti ar ķīmiskiem reaģentiem (it sevišķi 4. pants: riska konstatēšana un novērtēšana; 5. pants: riska profilakse; 6. pants: pasākumi nelaiemes gadījumu un ārkārtas situāciju gadījumā; 8. pants: strādnieku informēšana un apmācīšana).
- (4) Līdzēji vienojas, ka kristāliskais silīcija dioksīds un materiāli / produkti / izejvielas, kas satur kristālisko silīcija dioksīdu, kā tās aprakstīts Līguma Pielikumā Nr.5., ir nepieciešamas un bieži arī neaizstājamas sastāvdaļas / komponenti daudzu rūpniecisku un citu profesionālu darbu veikšanā, kas veicina darba vietu saglabāšanu un nodrošina šo nozaru un uzņēmumu ekonomisko attīstību, balsoties uz ko, to ražošana un plaša pielietošana ir jāturpina.
- (5) Līdzēji vienojas, ka, ieviešot "Labu Praksi", kas aprakstīta Līguma Pielikumā Nr.1., tiks dots efektīvs ieguldījums risku pārvaldīšanā, novēršot, vai kur tas pašlaik nav iespējams, līdz minimumam samazinot ielpojamā kristāliskā silīcija iedarbību, pielietojot piemērotus profilakses pasākumus saskaņā ar Padomes Direktīvas 98/24 II daļu.
- (6) Vienošanās neietekmē Darba devēja un Darba ņēmēja pienākumu ievērot nacionālos un ES likumus strādnieku veselības aizsardzības un darba drošības jomā.
- (7) Gadījumā ja piemērojamās Nacionālās prakses prasības ir stingrākas par šā Līguma prasībām, Darba devēji un Darba ņēmēji vadās pēc Nacionālās prakses noteikumiem.

5. pants – Laba Prakse

- (1) Līdzēji kopīgi apstiprina Labu Praksi, kā tas aprakstīts Līguma Pielikumā Nr.1.
- (2) Darba devēji, Darba ņēmēji un Strādnieku pārstāvji kopīgi darīs visu iespējamo, lai ieviestu Labu Praksi Objekta līmenī, apmērā, kādā tas iespējams, ieskaitot arī attiecībā uz personām, kas nav darba ņēmēji, taču ir pakļautas darba vides riskam Objektā, kā, piemēram, apakšuzņēmēji (piemēram, iekļaujot, ja iespējams Labas Prakses nosacījumus noslēgto līgumu noteikumos).
- (3) Līguma Pielikums Nr.1., var tikt piemērots saskaņā ar Līguma Pielikumā Nr.7., aprakstīto procedūru.

- (4) Darba devēji apņemas sistemātiski organizēt apmācību par Pareizas Prakses piemērošanu, un Darba ņēmēji, uz kuriem tas attiecas, apņemas piedalīties šādās apmācībās².

6. pants – Uzraudzība

- (1) Labas Prakses īstenošanas mērķim katrā Objektā tiks piemērota monitoringa sistēma. Šajā nolūkā Darba devējs katrā objektā uzdod vienam Darba ņēmējam (piemēram, objekta vadītājam) kontrolēt Lapas Prakses īstenošanu. Viņš/viņa pēc pieprasījuma sniedz uzraudzības pārskatu personai, kas iecelta saskaņā ar punktu (2).
- (2) Saskaņā ar Padomes Direktīvas 89/391 7. pantu, Darba devējs ieceļ personu, kas regulāri uzrauga Labas Prakses piemērošanu/nepiemērošanu. Viņš/viņa uztur sakarus ar personām, kas ieceltas saskaņā ar augstāk minēto punktu (1) pēc grafika/procedūras, kas izstrādāta saskaņā ar viņa/viņas pienākumiem pēc konsultācijām ar uzņēmuma padomi un Strādnieku pārstāvjiem, ja tādi pastāv.
- (3) Veicot putekļu uzraudzību, Darba devēji rīkojas saskaņā ar piemērojama Putekļu monitoringa protokolu (-iem), kā norādīts Pielikumā Nr.2. Protokolu(s) var piemērot konkrētām mazāku Objektu vajadzībām, kā arī pieļaujama izlases veida Objektu izraudzīšanās, ja attiecīgajās nozarēs ir daudz mazu Objektu.

7. pants - Ziņošana, uzlabojumi

- (1) Darba devējiem un Darba ņēmējiem sadarbojoties ar Strādnieku pārstāvjiem ar kopīgiem spēkiem un nepārtraukti ir jācenšas ievērot Labu Praksi un uzlabot tās piemērošanu
- (2) Par Labas prakses izmantošanu/neizmantošanu darba devēji ziņo ar 6. panta punktā (2) ieceltās personas starpniecību reizi divos gados, pirmoreiz 2008. gadā (informācija par 2007. gadu).
Ziņojuma formu kopīgi izstrādājuši visi Līdzēji, un tā pieejama kā Līguma Pielikums Nr.3.
- (3) Līdzēji vienojas, ka nepielietošanas gadījumu skaits attiecībā uz katru Darba devēju progresējoši samazināsies šī Līguma darbības laikā, ja vien šādu nepielietošanas situāciju skaits nav tik mazs, ka tālāks uzlabojums nav iespējams; tādā gadījumā Darba devējs apņemas darīt visu, lai saglabātu līdzšinējo stāvokli.
- (4) Attiecīgais Līdzējs iesniedz Padomei konsolidēto ziņojumu saskaņā ar augstāk norādīto punktu (2). Ja kādā no Objektiem atkārtoti netiek piemēroti Labas Prakses noteikumi, tad konsolidētajam ziņojumam pievienojams šo Objektu saraksts.

8. pants: Padome

(1) Princips

Padomes galvenais mērķis ir apzināt esošās problēmas un ieteikt iespējamus risinājumus. Padome ir vienīgā institūcija, kas uzrauga šā Līguma piemērošanu un skaidrošanu.

(2) Uzdevumi

Padome izskata ziņojumus, kas iesniegti saskaņā ar 7. pantu un, vēlākais, nākamā gada 30. jūnijā publicē Kopējo ziņojumu par pielietošanu, nepielietošanu un uzlabojumiem, norādot pielietošanas / nepielietošanas līmeni katrā nozares sektorā, minot augstāk minētā iemeslus, kā arī piedāvājot rekomendācijas. Kopējais ziņojums tiek nosūtīts Līdzējiem un to dalībniekiem, Eiropas Komisijai un valsts iestādēm, kas atbildīgas par darba drošību; ziņojumam jābūt ar atzīmi "konfidenciāla biznesa informācija". Ja vēlams, var tikt izdots publiski pieejams ziņojuma pārskats. 2007. gada jūnija Kopējā ziņojuma forma būs atšķirīga - tas būs vienkāršs apkopojums, kurā izmantota Līdzēju sniegtā informācija un aprakstīta ieviešanas pakāpe un

² Skat. Padomes Direktīvas 89/391 13. pantu.

veiktie sagatavošanas darbi pirmajam rezultātu ziņojumam 2008. gadā.

Atkārtotas nepiemērošanas gadījumos, kas radusies atkārtotas un nepamatotas bezdarbības rezultātā neieviešot korektīvas dabas pasākumus, Padome lemj par pasākumiem, kas veicami šādas situācijas risināšanai.

Papildus augstāk minētajiem uzdevumiem Padome veic sekojošus uzdevumus: (a) apspriež un pieņem lēmumus par jautājumiem, kas ir būtiski Līguma izpildei; (b) risina strīdus un skaidrojuma problēmas, kas radušās Līguma sakarā, ieskaitot jautājumus, ko izvirzījuši atsevišķi Līdzēji, Darba devēji un Darba ņēmēji; (c) sniedz ieteikumus par iespējamajām Līguma izmaiņām; (d) sazinās ar trešajām pusēm; un (e) piemēro Labu Praksi atbilstoši Pielikumam Nr.7.

(3) Sastāvs

Padome sastāv no Līdzēju pārstāvjiem, ko Līdzēji attiecīgi iecēluši Līguma parakstīšanas dienā uz četriem gadiem, ar vienādu Darba devēju un Darba ņēmēju pārstāvju skaitu. Līdzēji ir tiesīgi tajā pašā brīdī vai arī, ja nepieciešams, kādā vēlākā laika posmā, iecelt katram Padomes Loceklim vienu vietnieku, kas ir tiesīgs piedalīties sēdēs kopā ar Padomes locekli kā klusais novērotājs vai arī nepieciešamības gadījumā aizstāj to, lai nodrošinātu nepārtrauktību un pienācīgu ekspertīzi. Padomes locekļu skaitam jābūt tādām, lai Padome būtu darba spējīga, bet ne lielākam par 30 (t.i. 15 / 15), ieskaitot priekšsēdētājus, kas minēti Pielikumā Nr. 6, 3. pantā. Ja kāds no Līdzējiem uzteic vai atkāpjas no Līguma, vai arī pārstāj eksistēt, vai arī, ja Padomes pilnvaru termiņa laikā Līgumam pievienojas jauns Līdzējs, tad Līdzēji attiecīgi maina savu pārstāvju skaitu Padomē, taču nepārsniedzot kopējo maksimāli pieļaujamo skaitu. Līdzēji, kurus Padomē nepārstāv Padomes locekļi vai to vietnieki, Padomei ir jāuzklausa, un tiem ir tiesības piedalīties viņiem saistošu jautājumu apspriešanā. Padomes noteikumi aprakstīti Līguma Pielikumā Nr. 6.

(4) Lēmumu pieņemšana

Padome lēmumus cenšas pieņemt vienbalsīgi. Taču gadījumā, ja vienbalsīga lēmuma pieņemšana nav iespējama, Padome lēmumus pieņem ar dubultu kvalificētu balsu vairākumu - 75% gan Darba ņēmēju, gan Darba devēju pārstāvju balsu. Piemēram, ja Padome sastāv no 30 locekļiem (15 no Darba ņēmēju puses un 15 no Darba devēju puses), tad lēmuma pieņemšanai no katras puses vajadzīgas vismaz 12 balsis.

(5) Sekretariāts

Parakstot Līgumu Līdzēji izveido sekretariātu, kas palīdz Padomei darbā.

9. pants – Konfidencialitāte

- (1) Visa veida mutvārdu un rakstiska saziņa starp Līdzējiem un to dalībniekiem par Līguma piemērošanu ir konfidenciala un nav pieejama kādai trešajai pusei, ja vien šādu informācijas izpaušanu nenosaka piemērojamie tiesību akti.
- (2) Augstāk, punktā (1) minētais konfidencialitātes nosacījums neattiecas uz sekojošo:
 - Kopējo ziņojumu, kas tiek nosūtīts tikai 8. panta punktā (2) norādītajām personām un organizācijām.
 - Kopsavilkumu, kas var būt pieejams trešām personām;
 - Padomes Priekšsēdētāju kopējiem nepieciešamajiem kontaktiem ar trešajām personām,
 - Nepieciešamo informācijas apriti starp Līdzējiem un to dalībniekiem, ja vien šāda informācija attiecas uz šiem dalībniekiem.
- (3) Ziņojumos minēto uzņēmumu nosaukumi var tikt izpausti tikai tiem Līdzēju dalībniekiem, uz kuriem tas attiecas, ja vien Padome saskaņā ar 8. panta punktu (2) nelemj citādi. Personām, kuras saņem minēto informāciju, jāievēro Līgumā izklāstītās konfidencialitātes prasības.
- (4) Ja tiek pārkāpti punkti (1) un (3), tad cietušais Līdzējs un/vai tā dalībniekiem ir tiesības uzsākt tiesvedību saskaņā ar attiecīgās valsts civiltiesībām.

10. pants - Veselības stāvokļa pārbaude

Arodveselības ārsts / darba higiēnas speciālists vai līdzvērtīga uzņēmuma iekšēja vai ārēja iestāde, kas attiecīgi iecelta darbam Objektā, saskaņā ar nacionālo valsts likumdošanu, Padomes Direktīvas 98/24 10. pantu un Veselības pārbaudes protokolu, kā aprakstīts Pielikumā Nr.8 nosaka veicamo medicīnisko pārbaūžu apjomu.

11. pants - Pētījumi - Datu vākšana

Līdzēji apspriež pētījumu un datu trūkumus un sniedz ieteikumus par pētniecisko darbu, kā, piemēram, par drošākiem produktiem vai procedūrām, kam pirms pielietošanas nepieciešams veikt risku novērtēšanu. Līdzēji arī sniedz ieteikumus par datu vākšanas projektiem, ko paredzēts īstenot nākotnē. Iepriekšējo pētījumu saraksts pievienots Līguma Pielikumā Nr.4

12. pants – Līguma termiņš – grozījumi

- (1) Līgums ir spēkā vismaz četrus gadus, un tā darbības laiks automātiski pagarinās vēl uz diviem gadiem. Līdzēji ir tiesīgi Līgumu uzteikt, par to paziņojot vienu gadu iepriekš.
- (2) Līgums zaudē spēku, ja visi tā Līdzēji vairs nepārstāv savas rūpniecības nozares vai arī, ja divu Līdzēju vietā, kas attiecīgi pārstāv Darba devējus un Darba ņēmējus vienā un tajā pašā rūpniecības nozarē, paliek tikai viens Līdzējs.
- (3) Līdzējiem ir tiesības jebkurā laikā bez brīdinājuma uzteikt Līgumu, ja Līgumu uzteicis otrs Līdzējs, kas pārstāv to pašu nozari, vai arī tad, ja minētais Līdzējs šo nozari vairs nepārstāv (“reciprocitāte”).
- (4) Ja nākotnē tiks iesniegts apstiprināšanai ES likums par kristālisko silīcija dioksīdu, tad Līdzēji organizēs tikšanos, lai novērtētu iesniegtā likumprojekta ietekmi uz Līgumu.

13. pants – Līdzēju maiņa

- (1) Līgumam var pievienoties un to var parakstīt arī citi Līdzēji.
- (2) Līgums ir saistošs Līdzēju tiesību pārņēmējiem

14. pants - Dažādi

- (1) No Līguma izriet tikai tādas tiesības un pienākumi, kas aprakstīti Līgumā.
- (2) Visi strīdi par Līguma skaidrošanu un piemērošanu izskatāmi Padomē, un, ņemot vērā Līguma unikālo veidu, nav pakļaujami nacionālo tiesu jurisdikcijai. Jebkādas citas prasības un strīdi saistībā ar šo Līgumu tiks izskatīti saskaņā ar atbildētāja(-ju) mītnes zemes tiesību aktiem un tiesu jurisdikciju, atbilstošas piekritības tiesā, atbildētāja(-ju) dzīvesvietā.
- (3) Līgums tiks pārtulkots visās ES oficiālajās valodās. Līguma skaidrošanas mērķim saistošs ir Līguma teksts angļu valodā.
- (4) Ja atklājas atšķirības starp Labu Praksi un attiecīgās jurisdikcijas Nacionālo praksi, tad Nacionālās prakses piemērošana saskaņā ar 4. panta punktu (7) nav uzskatāma par nepiemērošanas gadījumu, kā minēts 3. panta punktā (8).

15. pants – Stāšanās spēkā

Līgums stājas spēkā sešus mēnešus pēc tam, kad to parakstījuši pirmie divi Līdzēji, no kurām viens pārstāv Darba devējus, bet otrs - Darba ņēmējus vienā un tajā pašā rūpniecības nozarē, ja vien tobrīd Līgums ir pārtulkots visās oficiālajās ES valodās.

1. Pielikums [Laba Prakse (Labas Prakses Rokasgrāmata)]
2. Pielikums [Putekļu monitoringa protokols]
3. Pielikums [Ziņojuma forma]
4. Pielikums [Pētījumu projektu saraksts]
5. Pielikums [Rūpniecības nozaru apraksti]
6. Pielikums [Padome - Sekretariāts]
7. Pielikums [Labas Prakses piemērošanas procedūra]
8. Pielikums [Veselības pārbaudes protokols par silikozi]

Parakstīts 2006.g. 26. aprīlī.

Puses:

APFE - Eiropas stiklšķiedras ražotāju asociācija

Mr. R. Furber, Valdes loceklis

BIBM - Betona saliekamproduktu ražotāju starptautiskais birojs

Mr. E. Danno, Ģenerālsēkretārs

CAEF - Eiropas lietuvju asociācija

Mr. K. Urvat, Ģenerālsēkretārs

CEEMET - Metālapstrādes, mašīnbūves un tehnoloģiskās rūpniecības Eiropas darba devēju padome

Mr. U. Combüchen, Ģenerālsēkretārs

CERAME-UNIE - Eiropas keramikas rūpniecības apvienība

Mr. R. Chorus, Ģenerālsēkretārs

CEMBUREAU - Eiropas cementa asociācija

Mr. P. Vanfrachem, Viceprezidents

EMCEF - Eiropas Kalnrūpniecības, ķīmiskās un enerģētiskās nozares darbinieku federācija

Mr. P. Mazeau, Ģenerālsekretāra vietnieks

EMF - Eiropas Metalurģiskās rūpniecības darbinieku federācija

Mr. B. Samyn, Ģenerālsekretāra vietnieks

EMO - Eiropas Javas ražotāju organizācija

Mr. H-P. Braus, Ģenerālsekretārs

EURIMA - Eiropas Izolācijas materiālu ražotāju asociācija

Mr. H. Biedermann, Ģenerāldirektors

EUROMINES - Eiropas Kalnrūpniecības asociācija

Mrs. C. Hebestreit, Ģenerālsēkretāre

EURO-ROC - Eiropas un starptautiskā dabisko akmeņu apstrādes rūpniecības federācija

Mr. G. Merke, Ģenerālsēkretārs

ESGA - Eiropas Speciālā stikla asociācija

Mr. F. Van Houte, Ģenerālsēkretārs

FEVE - Eiropas Konteineru stikla federācija

Mr. A. Somogyi, Ģenerālsēkretārs

GEPVP - Eiropas Plakanā stikla ražotāju asociācija

Mrs. E. Bullen, Ģenerālsēkretāre

IMA-Europe – Rūpniecisko minerālvielu uzņēmumu asociācija

Mr. C. Stenneler, Prezidents

Mrs. M. Wyart-Remy, Ģenerālsēkretārs

UEPG - Eiropas Minerālo pildvielu asociācija

Mr. D. Audibert, Prezidents

1. Pielikums [Pareizi darba panēmienu (Pareizo darba panēmienu Rokasgrāmata)]

Tulkojums iesniegts apstiprināšanai

2. Pielikums [Putekļu monitoringa protokols]

Darbības sfēra

Putekļu monitoringa protokols ir paredzēts pielietošanai katrā uzņēmumā, kurš vēlas veikt darba vides risku novērtēšanu, mērot putekļu līmeni darbavietā. Tas atbilst visiem pašreizējiem ES valstu likumdošanas aktiem. Tālāk aprakstītās prasības vairāk ir piemērojamas uzņēmumiem, kuriem nav reprezentatīvu datu par putekļu līmeni darba vidē. Citiem uzņēmumiem (kuriem ir derīga datubāze vai kur jau ilgu laiku tiek pielietots līdzīgs putekļu monitoringa protokols) piemērotāka ir minētā protokola vienkāršotā versija (bez pilnīgas visu prasību izpildes).

Mērķis

Putekļu monitoringa protokola mērķis ir savākt datus par putekļu līmeni, lai dažādiem uzņēmumiem ļautu novērtēt atbilstību attiecīgajām nacionālajām un ES rūpnieciskās higiēnas prasībām, piemēram, par darba vides riska limitiem, kā arī veikt profilakses pasākumus.

Tas arī var dot iespēju savākt reprezentatīvus un salīdzināmus datus par putekļu līmeni darbavietās tajos uzņēmumos, kur konstatēts ieelpojams kristāliskais silīcija dioksīds, lai veiktu veselības apdraudējuma novērtējumu putekļu dēļ un sāktu izstrādāt un veidot darba vides riska datu "matricas" atsevišķām profesijām izmantošanai turpmākos epidemioloģiskajos pētījumos.

Prasības

Parasti izmanto divu veidu mērījumus:

- individuālos;
- statistiskos.
-

Abu veidu mērījumus var veikt kopā, jo tie viens otru papildina.

Piemērotākos risinājumus, kuri atbilst nacionālajām un ES prasībām, izraugās eksperti, kurus nozīmē Darba devēju un Darba ņēmēju pārstāvji.

Nepieciešams vadīties pēc šādām vispārīgām prasībām (tās ir no Eiropas normām EN 689 un EN 1232 – skat. atsauces):

- Lai nodrošinātu individuālo paraugu ņemšanu, strādniekam ir jāvalkā paraugu ņemšanas ierīce (strādnieka elpošanas zonā).
- Savāktajām putekļu daļiņām jābūt vismaz ieelpojamām un (pēc izvēles) alveolārām vai torakālām.
- Paraugu ņemšanas ierīcēm, kuras izmanto putekļu paraugu ņemšanai, jāatbilst Eiropas normai EN 481 (individuālai mērīšanai - skat. atsauces).
- Paraugu ņemšana veicama vietās, kur pastāvīgi strādā noteiktu profesiju pārstāvji³.
- Paraugus ņem pilnas maiņas laikā (7-8 stundas). Paraugu skaitam, kas atbilst katrai profesijai, jābūt reprezentatīvam attiecībā uz šā strādnieka darba vides risku⁴. Vajadzības gadījumā Darba devēju un Darba ņēmēju pārstāvji kopīgi pieņem lēmumus par paraugu ņemšanas ilgumu un periodiskumu.

³ Piemēram, rūpniecisko minerālvielu ražošanā noteiktas sekojošas profesijas: karjera operators (ārpus telpām), drupinātāja operators (telpās), slapjās apstrādes operators, sausās apstrādes operators, dzirnavu operators, iepakojšanas operators, transportēšana/beztaras ielādēšana, darbu vadītājs / rūpnīcas vadības personāls, laboratorijas darbinieks, apkopes un plaša profila operators (plaša profila operators ir operators, kurš mazāk par 50% sava darba laika strādā jebkurā citā profesijā).

⁴ Likuma prasību izpildes vai profilakses nolūkos var būt diezgan ar vienu vai dažiem paraugiem, taču statistiskiem mērķiem (darba vides risku līmeņa matricām, epidemioloģiskiem pētījumiem utt.) nepieciešami vismaz 6 paraugi uz katru darbavietu.

- Analīzes tehniskais paņēmiens, kas jāizmanto kvarca (un kristobalīta) saturs noteikšanai ir rentgenstaru difrakcija vai infrasarkanā spektroskopija ar Furjē pārveidojumu - atkarībā no dažādu valstu standartiem.
- Uzņēmumiem ne vien jāfiksē putekļu mērīšanas dati, bet arī jāveido pilna dokumentācija par ierīcēm un procedūrām (ar tās organizācijas palīdzību, kura veic paraugu ņemšanu un analīzi).
- Laboratorijām, kuras veic kvarca analīzi, ir jābūt akreditētām un/vai iesaistītām sadarbībā ar citām laboratorijām, lai nodrošinātu savu procedūru un rezultātu kvalitāti un pareizību.

Galvenās atsauces

Eiropas standarti:

EN 689 Darba vides gaiss - Vadlīnijas ielpojamo ķīmisko vielu ekspozīcijas novērtējumam, salīdzinot ar robežvērtībām, un mērīšanas stratēģija, 1995, CEN.

EN 481 Darba vides gaiss - Aerogēno daļiņu lielumu definēšana to mērīšanai gaisā, 1993, CEN.

EN 1232 Darba vides gaiss - Individuālie sūkņi ķīmikāliju paraugu ņemšanai - Prasības un testa metodes, 1997.

Piezīme:

Uzņēmumiem jāiepazīstas ar savas valsts noteikumiem un standartiem, lai pārliecinātos, ka viņu veiktais putekļu monitoringa atbilst valsts likumdošanas aktu prasībām. Daudzās valstīs arī ir pieejami tehniski metodiskie dokumenti par darba vides risku novērtēšanu, kurus var izmantot, ieviešot putekļu kontroli darbavietā.

3. Pielikums [Zinojuma forma]

Tulkojums iesniegts apstiprināšanai

Līgums par strādnieku veselības aizsardzību, pareizi apejoties un lietojot kristālisko silīcija dioksīdu un produktus, kuru sastāvā tas ietilpst Ziņojuma formāts	Objekta līmenī
--	-----------------------

Jaunākā papildinājuma datums	2006-2007	2008-2009	2010-2011	2012-2013
-------------------------------------	------------------	------------------	------------------	------------------

Vispārīga informācija par objektu

1	Kompānija <small>Kompānijas nosaukums</small>				
2	Valsts				
3	Sektors				
4	Objekts <small>Objekta nosaukums</small>				
5	Objekta ziņojums <small>Izraugieties "0", ja ir informācija tikai šai sekcijai, vai "1", ja ir dati nākamajām sekcijām</small>				
6	Strādājošo skaits <small>Kopējais Objektā strādājošo skaits</small>				

Darba vides risks

7	To strādājošo skaits, kas var tikt pakļauti ieeļļojamā kristāliskā silīcija dioksīda iedarbībai <small>Ierakstiet to strādājošo/darbinieku skaitu, kam ir pabeigta riska novērtēšanas procedūra</small>				
---	---	--	--	--	--

Riska novērtēšana un putekļu monitoring

8	Strādājošo skaits, kas iekļauts riska novērtējumā (1) <small>Ierakstiet to strādājošo/darbinieku skaitu, kam ir pabeigta riska novērtēšanas procedūra</small>				
9	Strādājošo skaits, kuriem tiek veikta darba vides risku kontrole (2) <small>Ierakstiet to strādājošo/darbinieku skaitu, par kuriem ir pieejami darba vides risku dati</small>				
10	Strādājošo skaits ar riska novērtējumu, kuriem vajadzīgs veselības pārbaudes protokols uz silīkozi (3) <small>Ierakstiet to strādājošo/darbinieku skaitu, par kuriem riska novērtējuma procedūra jau uzskatīta, ka nepieciešams uzsākt veselības pārbaudes protokolus</small>				

Veselības pārbaude

11	Strādājošo skaits ar kopējo veselības pārbaudes protokolu <small>Ierakstiet to strādājošo skaitu, kuriem ir veikta veselības pārbaudes procedūra, šī vērtība ir atkarīga no Kompānijas saistībām vai veļājamajiem likumiem</small>				
12	Strādājošo skaits ar veselības pārbaudes protokolu uz silīkozi <small>Ierakstiet to strādājošo skaitu, kam tiek piemērots veselības pārbaudes protokols uz silīkozi, kurš ir šā Līguma sastāvdaļa</small>				

Apmācība

13	Strādājošo skaits, kuri tiek informēti, instruēti un apmācīti par vispārīgiem principiem (4) <small>Ierakstiet to strādājošo skaitu, kuri iekļauti vispārīgo principu programmā</small>				
14	Strādājošo skaits, kuri tiek informēti, instruēti un apmācīti par pamācībām (5) <small>Ierakstiet to strādājošo skaitu, kuri iekļauti vajadzīgajā pamācību programmā</small>				

Pareizi darba paņēmieni

15	Tehniskie pasākumi ar nolūku samazināt ieeļļojamā kristāliskā silīcija dioksīda rašanos/izplatīšanos <small>Izraugieties "1", ja noteiktā prakse ir ieviesta objektā, izraugieties "0", ja tā nav ieviesta vai nav piemērojama</small>				
16	Organizatoriskie pasākumi <small>Izraugieties "1", ja noteiktā prakse ir ieviesta objektā, izraugieties "0", ja tā nav ieviesta vai nav piemērojama</small>				
17	Individuālo aizsardzības līdzekļu izdalīšana un lietošana, kur tas nepieciešams (6) <small>Izraugieties "1", ja noteiktā prakse ir ieviesta objektā, izraugieties "0", ja tā nav ieviesta vai nav piemērojama</small>				

Galvenie ražīguma rādītāji

18	Strādājošo %, kas var tikt pakļauti ieeļļojamā kristāliskā silīcija dioksīda iedarbībai <small>Datol 7. rindu ar 6. rindu, iegūst strādājošo daudzumu procentos no strādājošo kopējā skaita, kuriem darba laikā ir saskars ar materiāliem, kas var būt ieeļļojamā kristāliskā silīcija dioksīda avots</small>				
19	% kam veikts riska novērtējums <small>Datol 8. rindīgu ar 7. rindīgu, iegūst riska novērtējuma procedūras ieviešanas %</small>				
20	% kam tiek veikts darba vides risku monitoring <small>Datol 9. rindīgu ar 7. rindīgu, iegūst putekļu monitoringa protokola ieviešanas %</small>				
21	% kam veikts riska novērtējums un ir vajadzīgs veselības pārbaudes protokols uz silīkozi <small>Datol 10. rindīgu ar 7. rindīgu, iegūst strādājošo % ar augstu darba vides risku līmeni</small>				
22	% kam tiek veikta kopējā veselības pārbaude <small>Datol 11. rindīgu ar 7. rindīgu, iegūst rādītāju, kas procentos raksturo kompānijas apņēmību veikt kopējās veselības pārbaudes un ievērot likumu prasības</small>				
23	% ar veselības pārbaudes protokolu uz silīkozi <small>Datol 12. rindīgu ar 10. rindīgu, iegūst procentuālo rādītāju, kas raksturo veselības pārbaudes protokola ieviešanu uz silīkozi</small>				
24	% kas tiek informēti, instruēti un apmācīti par vispārīgiem principiem <small>Datol 13. rindīgu ar 7. rindīgu, iegūst vispārīgo principu izplatības rādītāju procentos</small>				
25	% kas tiek informēti, instruēti un apmācīti par pamācībām <small>Datol 14. rindīgu ar 7. rindīgu, iegūst vajadzīgo pamācību ieviešanas rādītāju procentos</small>				

Galvenās piezīmes

Ierakstiet attiecīgās piezīmes par Līguma piemērošanu Objekta līmenī (piemēram, uzsvērt pozitīvus vai nepietiekamos sasniegumus, aprakstiet paredzēto uzlabojumu ieviešanu, jaunus piemērotos pareizos darba paņēmienus...)

Uzvārds: _____
 Amats: _____
 Datums: ___/___/___ Paraksts: _____

(1) Risku novērtēšanas procedūras apraksts ir atrodams 1. Pielikumā - Pareizi darba paņēmieni pie Līguma (Pareizi darba paņēmieni Rokasgrāmata, I daļa, 4. nodaļa)
 (2) Skat. 2. Pielikumu - Putekļu monitoringa protokols pie Līguma
 (3) Skat. 8. Pielikumu - Veselības pārbaudes protokols uz silīkozi pie Līguma
 (4) Vispārīgie profilakses principi ir izskaidroti 1. Pielikumā - Pareizi darba paņēmieni pie Līguma (Pareizi darba paņēmieni Rokasgrāmata, I daļa, galvenās ziņas par ieeļļojamo kristālisko silīcija dioksīdu)
 (5) Pareizi darba paņēmieni ir izskaidroti 1. Pielikumā - Pareizi darba paņēmieni pie Līguma (Pareizi darba paņēmieni Rokasgrāmata, II daļa, vispārīgās un konkrētās pamācības)
 (6) Pamācība par individuālajiem aizsardzības līdzekļiem ir atrodama 1. Pielikumā - Pareizi darba paņēmieni pie Līguma (Pareizi darba paņēmieni Rokasgrāmata, II daļa, pamācība 2.1.15)

Līgums par strādnieku veselības aizsardzību, pareizi apejoties un lietojot kristālisko silīcija dioksīdu un produktus, kuru sastāvā tas ietilpst Ziņojuma formāts	Kompānijas līmenī
--	-------------------

Jaunākā papildinājuma datums	
------------------------------	--

2006-2007 2008-2009 2010-2011 2012-2013

Vispārīga informācija par kompāniju (valsti)

1	Kompānija <small>Kompānijas nosaukums</small>				
2	Valsts				
3	Sektors				
4a	Objektu skaits <small>Skaits 4. rindā - Objekta līmenī</small>				
4b	Objektu skaits, par kuriem iesniegti ziņojumi <small>Summa 3. rindā - Objekta līmenī</small>				
4c	Objektu %, par kuriem iesniegti ziņojumi <small>Datoli 4b. rindā ar 4b. rindu, iegūst ziņojumu ieviešanas procentuālo rādītāju attiecībā pret objektu skaitu</small>				
5a	Strādājošo skaits <small>Summa 6. rindā - Objekta līmenī</small>				
5b	Strādājošo skaits, par kuriem iesniegti ziņojumi <small>Summa 6. rindā, ja 5. rindā ir "1" - Objekta līmenī</small>				
5c	Strādājošo %, par kuriem iesniegti ziņojumi <small>Datoli 5b. rindā ar 5a. rindu, iegūst ziņojumu ieviešanas procentuālo rādītāju attiecībā uz strādājošo skaitu</small>				

Darba vides risks

7	To strādājošo skaits, kas var tikt pakļauti ielēpojamā kristāliskā silīcija dioksīda iedarbībai <small>Summa 7. rindā - Objekta līmenī</small>				
---	---	--	--	--	--

Riska novērtēšana un putekļu monitoring

8	Strādājošo skaits, kas iekļauts riska novērtējumā (1)				
9	Strādājošo skaits, kuriem tiek veikta darba vides risku kontrole (2)				
10	Strādājošo skaits ar riska novērtējumu, kuriem vajadzīgs veselības pārbaudes protokols uz silīkozi (3)				

Veselības pārbaude

11	Strādājošo skaits ar kopējo veselības pārbaudes protokolu <small>Summa 11. rindā - Objekta līmenī</small>				
12	Strādājošo skaits ar veselības pārbaudes protokolu uz silīkozi <small>Summa 12. rindā - Objekta līmenī</small>				

Apmācība

13	Strādājošo skaits, kuri tiek informēti, instruēti un apmācīti par vispārīgiem principiem (4)				
14	Strādājošo skaits, kuri tiek informēti, instruēti un apmācīti par pamācībām (5)				

Pareizi darba paņēmieni

15	Tehniskie pasākumi ar nolūku samazināt ielēpojamā kristāliskā silīcija dioksīda rašanos/izplatīšanos <small>Summa 15. rindā - Objekta līmenī</small>				
16	Organizatoriskie pasākumi <small>Summa 16. rindā - Objekta līmenī</small>				
17	Individuālo aizsardzības līdzekļu izdalīšana un lietošana, kur tas nepieciešams (6)				

Galvenie ražīguma rādītāji

18	Strādājošo %, kas var tikt pakļauti ielēpojamā kristāliskā silīcija dioksīda iedarbībai <small>Datoli 7. rindā ar 5c. rindu, iegūst strādājošo daudzumu procentos no aplūgāto kopējais, kuriem darba laikā ir saskars ar materiāliem, kas var būt ielēpojamā kristāliskā silīcija dioksīda avots</small>				
19	% kam veikta riska novērtējums <small>Datoli 8. rindā ar 7. rindā, iegūst riska novērtējuma procedūras ieviešanas %</small>				
20	% kam tiek veikts darba vides risku monitoring <small>Datoli 9. rindā ar 7. rindā, iegūst putekļu monitoringa protokolu ieviešanas %</small>				
21	% kam veikta riska novērtējums un ir vajadzīgs veselības pārbaudes protokols uz silīkozi <small>Datoli 10. rindā ar 7. rindā, iegūst strādājošo % ar augstā darba vides risku līmeni</small>				
22	% kam tiek veikta kopējā veselības pārbaude <small>Datoli 11. rindā ar 7. rindā, iegūst rādītāju, kas procentos raksturo kompānijas apņēmību veikt kopējās veselības pārbaudes un ievērot likumu prasības</small>				
23	% ar veselības pārbaudes protokolu uz silīkozi <small>Datoli 12. rindā ar 10. rindā, iegūst procentuālo rādītāju, kas raksturo veselības pārbaudes protokola ieviešanu uz silīkozi</small>				
24	% kas tiek informēti, instruēti un apmācīti par vispārīgiem principiem <small>Datoli 13. rindā ar 7. rindā, iegūst vispārīgo principu izpildības rādītāju procentos</small>				
25	% kas tiek informēti, instruēti un apmācīti par pamācībām <small>Datoli 14. rindā ar 7. rindā, iegūst pamācību izpildības rādītāju procentos</small>				
26	Tehnisko pasākumu % ar nolūku samazināt ielēpojamā kristāliskā silīcija dioksīda rašanos un izplatīšanos <small>Datoli 15. rindā ar 4b. rindā, iegūst objektu daudzumu %, kur ir ieviesta konkrētais pasākums</small>				
27	Organizatorisko pasākumu % <small>Datoli 16. rindā ar 4b. rindā, iegūst objektu daudzumu %, kur ir ieviesta konkrētais pasākums</small>				
28	Individuālo aizsardzības līdzekļu izplatīšanas un lietošanas rādītājs %, kur tādi līdzekļi nepieciešami <small>Datoli 17. rindā ar 4b. rindā, iegūst objektu daudzumu %, kur ir ieviesta konkrētais pasākums</small>				

Galvenās piezīmes

Ierakstiet atbilstošas piezīmes par Līguma piemērošanu Kompānijas līmenī (piemēram, uzsvēriet pozitīvos vai nepietiekamos sasniegumus, aprakstiet paredzēto uzlabojumu ieviešanu, jaunus piemērotos pareizos darba paņēmienus...)

Uzvārds:	
Amats:	
Datums: ___ / ___ / ___	Paraksts

- (1) Risku novērtēšanas procedūras apraksts ir atrodams 1. Pielikumā - Pareizi darba paņēmieni pie Līguma (Pareizu darba paņēmieni Rokasgrāmata, I daļa, 4. nodaļa)
- (2) Skat. 2. Pielikumu - Putekļu monitoringa protokols pie Līguma
- (3) Skat. 8. Pielikumu - Veselības pārbaudes protokols uz silīkozi pie Līguma
- (4) Vispārīgie profilakses principi ir izskaidroti 1. Pielikumā - Pareizi darba paņēmieni pie Līguma (Pareizu darba paņēmieni Rokasgrāmata, I daļa, galvenās ziņas par ielēpojamā kristālisko silīcija dioksīdu)
- (5) Pareizi darba paņēmieni ir izskaidroti 1. Pielikumā - Pareizi darba paņēmieni pie Līguma (Pareizu darba paņēmieni Rokasgrāmata, II daļa, vispārīgās un konkrētās pamācības)
- (6) Pamācība par individuālajiem aizsardzības līdzekļiem ir atrodama 1. Pielikumā - Pareizi darba paņēmieni pie Līguma (Pareizu darba paņēmieni Rokasgrāmata, II daļa, pamācība)

Publicēts 25/10/2006 v

Līgums par strādnieku veselības aizsardzību, pareizi apejoties un lietojot kristālisko silīcija dioksīdu un produktus, kuru sastāvā tas ietilpst Ziņojuma formāts		Valsts līmenī			
Jaunākā papildinājuma datums					
2006-2007 2008-2009 2010-2011 2012-2013					
Vispārēja informācija par valsti (nacionālo apvienību)					
1	Apvienība				
<small>Apvienības nosaukums</small>					
2	Valsts				
3	Sektors				
4a	Objektu skaits				
<small>Skaits 4a. rindā - Kompānijas līmenī</small>					
4b	Objektu skaits, par kuriem iesniegti ziņojumi				
<small>Summa 4b. rindā - Kompānijas līmenī</small>					
4c	Objektu %, par kuriem iesniegti ziņojumi				
<small>Dalot rindu 4b ar rindu 4a, iegūst ziņojumu ieviešanas procentuālo rādītāju attiecībā pret objektu skaitu</small>					
5a	Strādājošo skaits				
<small>Summa 5a. rindā - Kompānijas līmenī</small>					
5b	Strādājošo skaits, par kuriem iesniegts ziņojums				
<small>Summa 5b. rindā - Kompānijas līmenī</small>					
5c	Strādājošo %, par kuriem iesniegts ziņojums				
<small>Dalot rindu 5b ar rindu 5a, iegūst ziņojumu ieviešanas procentuālo rādītāju attiecībā uz strādājošo skaitu</small>					
Darba vides risks					
7	To strādājošo skaits, kas var tikt pakļauti ieeļojamā kristāliskā silīcija dioksīda iedarbībai				
<small>Summa 7. rindā - Kompānijas līmenī</small>					
Riska novērtēšana un putekļu monitorings					
8	Strādājošo skaits, kas iekļauts riska novērtējumā (1)				
<small>Summa 8. rindā - Kompānijas līmenī</small>					
9	Strādājošo skaits, kuriem tiek veikta darba vides risku kontrole (2)				
<small>Summa 9. rindā - Kompānijas līmenī</small>					
10	Strādājošo skaits ar riska novērtējumu, kuriem vajadzīgs veselības pārbaudes protokols uz silīkozi (3)				
<small>Summa 10. rindā - Kompānijas līmenī</small>					
Veselības pārbaude					
11	Strādājošo skaits ar kopējo veselības pārbaudes protokolu				
<small>Summa 11. rindā - Kompānijas līmenī</small>					
12	Strādājošo skaits ar veselības pārbaudes protokolu uz silīkozi				
<small>Summa 12. rindā - Kompānijas līmenī</small>					
Apmācība					
13	Strādājošo skaits, kuri tiek informēti, instruēti un apmācīti par vispārīgiem principiem (4)				
<small>Summa 13. rindā - Kompānijas līmenī</small>					
14	Strādājošo skaits, kuri tiek informēti, instruēti un apmācīti par pamācībām (5)				
<small>Summa 14. rindā - Kompānijas līmenī</small>					
Pareizi darba paņēmieni					
15	Tehniskie pasākumi ar nolūku samazināt ieeļojamā kristāliskā silīcija dioksīda rašanos/izplatīšanos				
<small>Summa 15. rindā - Kompānijas līmenī</small>					
16	Organizatoriskie pasākumi un Pareizie darba paņēmieni darba procesā				
<small>Summa 16. rindā - Kompānijas līmenī</small>					
17	Individuālo aizsardzības līdzekļu izdalīšana un lietošana, kur tas nepieciešams (6)				
<small>Summa 17. rindā - Kompānijas līmenī</small>					
Galvenie ražīguma rādītāji					
18	Strādājošo %, kas var tikt pakļauti ieeļojamā kristāliskā silīcija dioksīda iedarbībai				
<small>Dalot 7. rindu ar rindu 5b, iegūst strādājošo daudzumu procentos no strādājošo kopskaita, kuriem darba laikā ir saskare ar materiāliem, kas var būt ieeļojamā kristāliskā silīcija dioksīda avots</small>					
19	% kam veikts riska novērtējums				
<small>Dalot 8. rindņu ar 7. rindņu, iegūst riska novērtējuma procedūras ieviešanas %</small>					
20	% kam tiek veikts darba vides risku monitorings				
<small>Dalot 9. rindņu ar 7. rindņu, iegūst putekļu monitoringa protokola ieviešanas %</small>					
21	% kam veikts riska novērtējums un ir vajadzīgs veselības pārbaudes protokols uz silīkozi				
<small>Dalot 10. rindņu ar 7. rindņu, iegūst strādājošo % ar augstu darbības vides risku līmeni</small>					
22	% kam tiek veikta kopēja veselības pārbaude				
<small>Dalot 11. rindņu ar 7. rindņu, iegūst rādītāju, kas procentos raksturo kompānijas apņēmību veikt kopējās veselības pārbaudes un ievērot likumu prasības</small>					
23	% ar veselības pārbaudes protokolu uz silīkozi				
<small>Dalot 12. rindņu ar 10. rindņu, iegūst procentuālo rādītāju, kas raksturo veselības pārbaudes protokola ieviešanu uz silīkozi</small>					
24	% kas tiek informēti, instruēti un apmācīti par vispārīgiem principiem				
<small>Dalot 13. rindņu ar 7. rindņu, iegūst vispārīgo principu izplatības rādītāju procentos</small>					
25	% kas tiek informēti, instruēti un apmācīti par pamācībām				
<small>Dalot 14. rindņu ar 7. rindņu, iegūst vajadzīgo pamācību ieviešanas rādītāju procentos</small>					
26	Tehnisko pasākumu % ar nolūku samazināt ieeļojamā kristāliskā silīcija dioksīda rašanos un izplatīšanos				
<small>Dalot rindu 15 ar rindām, iegūst objektu daudzumu %, kur ir ieviests konkrēts pasākums</small>					
27	Organizatorisko pasākumu %				
<small>Dalot 16. rindu ar rindām, iegūst objektu daudzumu %, kur ir ieviests konkrēts pasākums</small>					
28	Individuālo aizsardzības līdzekļu izplatīšanas un lietošanas rādītājs %, kur tādi līdzekļi nepieciešami				
<small>Dalot 17. rindu ar rindām, iegūst objektu daudzumu %, kur ir ieviests konkrēts pasākums</small>					
Galvenās piezīmes					
Ierakstiet atbilstošas piezīmes par Līguma piemērošanu Valsts līmenī (piemēram, uzsveriet pozitīvus vai nepietiekamos sasniegumus, aprakstiet paredzēto uzlabojumu ieviešanu, jaunus piemērotos pareizos darba paņēmienus...)					
Uzvārds:					
Datums: ___/___/___		Paraksts			

(1) Risku novērtēšanas procedūras apraksts ir atrodams 1. pielikumā - Pareizi darba paņēmieni pie Līguma (Pareizu darba paņēmieni Rokasgrāmata, I daļa, 4. nodāja)
 (2) Skat. 2. pielikumu - Putekļu monitoringa protokols pie Līguma
 (3) Skat. 8. pielikumu - Veselības pārbaudes protokols uz silīkozi pie Līguma
 (4) Vispārīgie profilakses principi ir izskaidroti 1. pielikumā - Pareizi darba paņēmieni pie Līguma (Pareizu darba paņēmieni Rokasgrāmata, I daļa, galvenās ziņas par ieeļojamo kristālisko silīcija dioksīdu)
 (5) Pareizi darba paņēmieni ir izskaidroti 1. pielikumā - Pareizi darba paņēmieni pie Līguma (Pareizu darba paņēmieni Rokasgrāmata, II daļa, vispārīgās un konkrētās pamācības)
 (6) Pamācība par individuālajiem aizsardzības līdzekļiem ir atrodama 1. pielikumā - Pareizi darba paņēmieni pie Līguma (Pareizu darba paņēmieni Rokasgrāmata, II daļa, pamācība 2)

Līgums par strādnieku veselības aizsardzību, pareizi apejoties un lietojot kristālisko silīcija dioksīdu un produktus, kuru sastāvā tas ietilpst Ziņojuma formāts	Sektora līmenī
--	----------------

Jaunākā papildinājuma datums	
------------------------------	--

2006-2007 2008-2009 2010-2011 2012-2013

Vispārīga informācija par sektoru (EU25 Association)

1	Apvienība				
	<i>Apvienības nosaukums</i>				
2a	Ivalstu skaits				
	<i>Ierakstiet Asociācijas pārstāvēto valstu skaitu</i>				
2b	Ivalstu skaits, par kurām iesniegti ziņojumi				
	<i>Skaits 2. rindā - Valsts līmenī</i>				
2c	Ivalstu %, par kurām iesniegti ziņojumi				
	<i>Dalot rindu 2b ar rindu 2a, iegūst ziņojumu ieviešanas procentuālo rādītāju attiecībā uz valstu skaitu</i>				
3	Sektors				
4a	Objektu skaits				
	<i>Summa 4a. rindā - Valsts līmenī</i>				
4b	Objektu skaits, par kuriem iesniegti ziņojumi				
	<i>Summa 4b. rindā - Valsts līmenī</i>				
4c	Objektu %, par kuriem iesniegti ziņojumi				
	<i>Dalot rindu 4b ar rindu 4a, iegūst ziņojumu ieviešanas procentuālo rādītāju attiecībā pret objektu skaitu</i>				
5a	Strādājošo skaits				
	<i>Summa 5a. rindā - Valsts līmenī</i>				
5b	Strādājošo skaits, par kuriem iesniegti ziņojumi				
	<i>Summa 5b. rindā - Valsts līmenī</i>				
5c	Strādājošo %, par kuriem iesniegti ziņojumi				
	<i>Dalot rindu 5b ar rindu 5a, iegūst ziņojumu ieviešanas procentuālo rādītāju attiecībā uz strādājošo skaitu</i>				

Darba vides risks

7	To strādājošo skaits, kas var tikt pakļauti ieeļļojamā kristāliskā silīcija dioksīda iedarbībai				
	<i>Summa 7. rindā - Valsts līmenī</i>				

Riska novērtēšana un putekļu monitoringa

8	Strādājošo skaits, kas iekļauts riska novērtējumā (1)				
	<i>Summa 8. rindā - Valsts līmenī</i>				
9	Strādājošo skaits, kuriem tiek veikta darba vides risku kontrole (2)				
	<i>Summa 9. rindā - Valsts līmenī</i>				
10	Strādājošo skaits ar riska novērtējumu, kuriem vajadzīgs veselības pārbaudes protokols uz silīkozi (3)				
	<i>Summa 10. rindā - Valsts līmenī</i>				

Veselības pārbaude

11	Strādājošo skaits ar kopējo veselības pārbaudes protokolu				
	<i>Summa 11. rindā - Valsts līmenī</i>				
12	Strādājošo skaits ar veselības pārbaudes protokolu uz silīkozi				
	<i>Summa 12. rindā - Valsts līmenī</i>				

Apmācība

13	Strādājošo skaits, kuri tiek informēti, instruēti un apmācīti par vispārīgiem principiem (4)				
	<i>Summa 13. rindā - Valsts līmenī</i>				
14	Strādājošo skaits, kuri tiek informēti, instruēti un apmācīti par pamācībām (5)				
	<i>Summa 14. rindā - Valsts līmenī</i>				

Pareizi darba paņēmieni

15	Tehniskie pasākumi ar nolūku samazināt ieeļļojamā kristāliskā silīcija dioksīda rašanos/izplatīšanos				
	<i>Summa 15. rindā - Valsts līmenī</i>				
16	Organizatoriski pasākumi				
	<i>Summa 16. rindā - Valsts līmenī</i>				
17	Individuālo aizsardzības līdzekļu izdalīšana un lietošana, kur tas nepieciešams (6)				
	<i>Summa 17. rindā - Valsts līmenī</i>				

Galvenie ražīguma rādītāji

18	Strādājošo %, kas var tikt pakļauti ieeļļojamā kristāliskā silīcija dioksīda iedarbībai				
	<i>Dalot 7. rindu ar rindu 5c, iegūst strādājošo daudzumu procentos no strādājošo kopskaita, kuriem darba laikā ir saskare ar materiāliem, kas var būt ieeļļojamā kristāliskā silīcija dioksīda avots</i>				
19	%, kam veikts riska novērtējums				
	<i>Dalot 8. rindu ar 7. rindu, iegūst riska novērtējuma procedūras ieviešanas %</i>				
20	%, kam tiek veikta darba vides risku monitoringa				
	<i>Dalot 9. rindu ar 7. rindu, iegūst putekļu monitoringa procedūras ieviešanas %</i>				
21	%, kam veikts riska novērtējums un ir vajadzīgs veselības pārbaudes protokols uz silīkozi				
	<i>Dalot 10. rindu ar 7. rindu, iegūst strādājošo % ar augstā darba vides risku līmeni</i>				
22	%, kam tiek veikta kopējā veselības pārbaude				
	<i>Dalot 11. rindu ar 7. rindu, iegūst rādītāju, kas procentos raksturo kompānijas apņēmību veikt kopējās veselības pārbaudes un ievērot likumu prasības</i>				
23	%, ar veselības pārbaudes protokolu uz silīkozi				
	<i>Dalot 12. rindu ar 7. rindu, iegūst procentuālo rādītāju, kas raksturo veselības pārbaudes protokola ieviešanu uz silīkozi</i>				
24	%, kas tiek informēti, instruēti un apmācīti par vispārīgiem principiem				
	<i>Dalot 13. rindu ar 7. rindu, iegūst vispārīgo principu izplatības rādītāju procentos</i>				
25	%, kas tiek informēti, instruēti un apmācīti par pamācībām				
	<i>Dalot 14. rindu ar 7. rindu, iegūst vajadzīgo pamācību ieviešanas rādītāju procentos</i>				
26	Tehnisko pasākumu % ar nolūku samazināt ieeļļojamā kristāliskā silīcija dioksīda rašanos un izplatīšanos				
	<i>Dalot rindu 15 ar rindu 4b, iegūst objektu daudzumu %, kur ir ieviests konkrētais pasākums</i>				
27	Organizatorisko pasākumu %				
	<i>Dalot 16. rindu ar rindu 4b, iegūst objektu daudzumu %, kur ir ieviests konkrētais pasākums</i>				
28	Individuālo aizsardzības līdzekļu izplatīšanas un lietošanas rādītājs %, kur tādi līdzekļi nepieciešami				
	<i>Dalot 17. rindu ar rindu 4b, iegūst objektu daudzumu %, kur ir ieviests konkrētais pasākums</i>				

Galvenās piezīmes

Ierakstiet attiecīgas piezīmes par Līguma piemērošanu Sektora līmenī (piemēram, uzsvēriet pozitīvos vai nepietiekamos sasniegumus, aprakstiet paredzēto uzlabojumu ieviešanu, jaunus piemērotos pareizos darba paņēmienus...)

Uzvārds:	
Amats:	
Datums: ___/___/___	Paraksts

- (1) Risku novērtēšanas procedūras apraksts ir atrodams 1. Pielikumā - Pareizi darba paņēmieni pie Līguma (Pareizu darba paņēmieni Rokasgrāmata, I daļa, 4. nodaļa)
- (2) Skat. 2. Pielikumu - Putekļu monitoringa protokolu pie Līguma
- (3) Skat. 8. Pielikumu - Veselības pārbaudes protokols uz silīkozi pie Līguma
- (4) Vispārīgie profilakses principi ir izskaidroti 1. Pielikumā - Pareizi darba paņēmieni pie Līguma (Pareizu darba paņēmieni Rokasgrāmata, I daļa, galvenās ziņas par ieeļļojamo kristālisko silīcija dioksīdu)
- (5) Pareizi darba paņēmieni ir izskaidroti 1. Pielikumā - Pareizi darba paņēmieni pie Līguma (Pareizu darba paņēmieni Rokasgrāmata, II daļa, vispārīgās un konkrētās pamācības)
- (6) Pamācība par individuālajiem aizsardzības līdzekļiem ir atrodama 1. Pielikumā - Pareizi darba paņēmieni pie Līguma (Pareizu darba paņēmieni Rokasgrāmata, II daļa, pamācība)

Publicēts 25/10/2006 v

4. Pielikums [Pētījumu projektu saraksts]

Līdzšinējie pētījumu projekti:

Scientific opinion on the health effects of airborne Crystalline Silica, IOM report, 1996.

The quartz hazard: a variable entity, K Donaldson & PJA Borm, Amer. J. Occup. Hyg. 42(5), 287-294, 1998.

Evaluation & comparison of personal dust & quartz exposure, measurements from the UK & German silica producers industry, IOM report to client, 1998.

Epidemiological evidence on the carcinogenicity of silica: factors in scientific judgments, C. Soutar et al, Amer. J. Occup. Hyg. 44 (1) 3-14, 2000.

Inflammatory effects of respirable quartz collected in workplaces versus DQ12 quartz: Particle surface correlates, A. Clouter et al, Toxicol. Sc. 63, 90-98, 2001.

In vitro genotoxicity assessment of commercial quartz flours in comparison to standard DQ12 quartz, G. Cakmak et al, Int. J. Hyg. Environm. Health, 207 (2004); 105-113.

Different toxic, fibrogenic and mutagenic effects of four commercial quartz flours in the rat lung, F. Seiler et al, Int. J. Hyg. Environm. Health, 207 (2004); 115-124.

Determining significant variance of biological activity between different respirable quartz flours by a vector model, J. Bruch et al, Int. J. Environm. Health (accepted).

Relationships between the state of the surface of four commercial quartz flours and their biological activity in vitro and in vivo, B. Fubini et al, Int. J. Hyg. Environm. Health, 207 (2004); 89-104.

Mortality in the UK Industrial Sand Industry: 1. Exposure Assessment and 2. Mortality, T.P. Brown and L. Rushton, accepted for publication in Occupational and Environmental Medicine Journal (OEMJ) in 2005.

5. Pielikums [Rūpniecības nozaru apraksti]

Pildvielas

Pildvielas ir graudveida materiāls, kuru izmanto celtniecībā. Eiropā ik gadu saražo un izmanto apmēram 3 miljardus tonnu pildvielu. Tomēr šajā nozarē vairums uzņēmumu ir nelieli vai vidēji lieli. Tipiskā nelielā objektā tieši ir nodarbināti 7-10 cilvēki. Pildvielu nozarē visā Eiropā ir apmēram 25 000 ieguves vietas, kurās EU robežās nodarbināti 250 000 cilvēku.

Plašāk sastopamās dabiskās pildvielas ir smiltis, grāvijs un akmens šķembas, kuru sastāvā brīvā silīcija dioksīda daudzums svārstās plašās robežās (no 0% līdz 100%). Atkarībā no konkrētiem risku novērtējumiem, kas veicami saskaņā ar šo Līgumu, svarīgi ir tikai ieži ar lielu silīcija dioksīda saturu. Taču pat šādos gadījumos ieelpojama kristāliskā silīcija dioksīda risks strādnieku darba vidē parasti nav liels. Pildvielas, kas iegūtas no iežiem, kuru sastāvā ir maz silīcija dioksīda, visticamāk, gandrīz neietekmē strādnieku veselību, lai gan katrā gadījumā nepieciešams veikt individuālu risku novērtējumu.

Keramikas rūpniecība

Keramikas rūpniecībā silīcija dioksīdu galvenokārt izmanto kā māla priekšmetu struktūras sastāvdaļu un kā svarīgu keramikas glazūru komponentu. Galvenie keramikas produkti, kas satur silīcija dioksīdu, ir galda keramika, dekoratīvā keramika, sanitārā keramika, sienas un grīdas flīzes, ķieģeļi, jumta dakstiņi, ugunsizturīgie materiāli utt.

ES keramikas izstrādājumus ražo apmēram 2 000 uzņēmumu. Lēš, ka ES keramikas rūpniecībā ir nodarbināti apmēram 234 000 cilvēku. Keramikas rūpniecība ir praktiski visās ES dalībvalstīs.

Lietuves

Metālliešanas rūpniecības produkti ir dzelzs, tērauda vai krāsaino metālu lējumi, kas tiek izgatavoti, izkausētu metālu lejot formās, kuras parasti pilnībā vai daļēji veidotas no saistītām silīcija dioksīda smiltīm. Metāllietuves savus izstrādājumus galvenokārt piegādā autobūves, mašīnbūves un citiem uzņēmumiem. Šajā nozarē galvenokārt ir mazi un vidēji lieli uzņēmumi: ES dalībvalstīs atrodas aptuveni 4 000 lietuvju, kurās visās kopā strādā 300 000 cilvēku.

Stikla rūpniecība

Silīcija dioksīds ir galvenais oksīds stikla sastāvā, tādēļ silīcija dioksīds ir svarīga visu veidu stikla sastāvdaļa. Galvenie stikla izstrādājumi ir stikla iepakojumi (pudeles, burkas utt.), plakanas stikla plātnes (ēkām, spoguļiem, automašīnām utt.), mājāsaimniecības stikls (galda trauki: glāzes, kausi; rotājumi utt.), stiklšķiedra (pastiprinošais un izolācijas materiāls) un speciālie stikla izstrādājumi (TV uztvērējiem, laboratorijām, optikai utt.).

ES stiklu ražo vairāk nekā 1 000 uzņēmumu. Stikla rūpniecības uzņēmumi ir visās Eiropas valstīs, un ES tajos strādā vairāk nekā 230 000 cilvēku.

Kad izejviela tiek izkausēta, tā vairs nesatur kristālisko silīcija dioksīdu. Stikls ir amorfa viela.

Rūpniecisko minerālu un metālu saturošo minerālu ieguves rūpniecība

Rūpnieciskie minerāli

Vairāki rūpniecisko minerālu ieguves produkti sastāv no silīcija dioksīda. Silīcija dioksīds parasti ir sastopams kristāliskā stāvoklī, lai gan mēdz būt arī amorfā (nekristāliskā) stāvoklī. Kristāliskais silīcija dioksīds ir cieta, ķīmiski inerta viela ar augstu kušanas temperatūru. Tādas īpašības tiek augstu

vērtētas vairākās rūpniecības nozarēs, it īpaši stikla ražošanā, metālliešanā, celtniecības materiālu un keramikas ražošanā un ķīmiskajā rūpniecībā. Ik gadu Eiropā iegūst 145 miljonus tonnu rūpniecisko minerālu, piemēram, bentonītu, borātu, kalcija karbonātu, diatomītu, laukšpatu, ģipsi, kaolīnu un plastiskos mālus, talku, steatītu utt. Daudzu, lai gan nebūt ne visu rūpniecisko minerālu sastāvā var būt dažāds kristāliskā silīcija dioksīda daudzums.

Minētos rūpnieciskos minerālus ražo 300 uzņēmumu vai uzņēmumu grupu, kam ir apmēram 810 raktuvju un karjeru, un 830 fabriku 18 ES dalībvalstīs, kā arī Šveicē, Norvēģijā, Turcijā, Bulgārijā, Rumānijā un Horvātijā. Rūpniecisko minerālu ražošanā ES ir nodarbināti apmēram 100 000 cilvēku.

Metālu rūdas:

ES teritorijā iegūst daudzas metālu rūdas; dažas no tām, piemēram, dzīvsudraba, sudraba, svina, volframa, cinka, hroma, vara, dzelzs, zelta, kobalta rūdas, kā arī boksītus, antimona, mangāna, niķeļa, titāna rūdas ES ražo ievērojamos daudzumos. Vairākos gadījumos šie Eiropas ražotāji ir starp desmit lielākajiem ražotājiem pasaulē.

Metālu rūdas tiek iegūtas 12 ES dalībvalstīs, kā arī Norvēģijā, Turcijā, Bulgārijā, Rumānijā, Kosovā un Serbijā. EU šajā kalnrūpniecības un minerālu ieguves nozarē tieši ir nodarbināti apmēram 23 000 cilvēku.

Daudzu, lai gan nebūt ne visu metālu rūdu sastāvā var būt dažāds kristāliskā silīcija dioksīda daudzums.

Cementa rūpniecība

Cements ir pulverveida viela, kuru izmanto kā saistvielu betona izgatavošanai. Tā izgatavošanā ir vairāki etapi, kas faktiski sastāv no diviem būtiskiem posmiem:

- pusfabrikāta, tā sauktā "klinkera" ražošana notiek, krāsnī augstā temperatūrā (1 450°C) veicot "jēlmaisījuma" kalcinēšanu; minētā maisījuma sastāvā ir māli, kaļķakmens un vairākas citas piedevas.

- cementa kā galaprodukta ražošana, viendabīgi sajaucot sasmalcinātu klinkeru ar kalcija sulfātu (ģipsi); šim maisījumam - atkarībā no cementa veida - pievieno vēl citus komponentus: izdedžus, pelnu putekļus, vulkānisko tufu, kaļķakmeni utt.

2004. gadā 25 ES dalībvalstīs saražoja 233 miljonus tonnu cementa, kas veidoja 11% no kopējā pasaulē saražotā cementa daudzuma (2,1 miljarda tonnu).

ES ir apmēram 340 cementa rūpnīcu. Četri no pieciem pasaulē lielākajiem cementa ražošanas uzņēmumiem ir Eiropas uzņēmumi. Cementa ražošanā ES ir nodarbināti apmēram 55 000 cilvēku.

Minerālvate

Minerālvatei piemīt vairākas unikālas īpašības, tā augstu termisko izturību apvieno ar ilgtspējīgu stabilitāti. Tā tiek izgatavota no kausēta stikla, akmens vai izdedžiem, ko formē šķiedrām līdzīgā struktūrā; tādējādi šis materiāls iegūst termiskajai un akustiskajai izolācijai nepieciešamas īpašības un ir izmantojams dzīvojamo ēku, biznesa un rūpniecības celtnu ugunsdrošības garantēšanai.

Minēto īpašību iemesls ir materiāla struktūra - šķiedru pinums, kas aizkavē gaisa kustību - un ķīmiskais sastāvs.

Izolācijas materiālu ražotāji turpina izstrādāšanu, lai viņu ražojumi labāk atbilstu arvien stingrākām vides aizsardzības prasībām, uzlabotu izolācijas materiālu standartus un normatīvus.

No kristāliskā silīcija dioksīda kā riska faktora viedokļa bīstama var būt vienīgi stikla vate, jo tās ražošanas procesā izmanto smiltis, bet akmens vate tāda nav. Pēc stikla vates izejvielu izkausēšanas kristāliskā silīcija dioksīda to sastāvā vairs nav, jo tas kļūst amorfs.

Minerālvatei ražo visās Eiropas valstīs, un šajā nozarē ES ir nodarbināti vairāk nekā 20 000 cilvēku.

Dabisko akmeņu ieguves un apstrādes rūpniecība

Gabalakmeņi dabā sastopami kā lietošanai gandrīz gatavs būvmateriāls. Taču nebūt ne visiem ir zināms, ka šie akmeņi veidojušies miljonu gadu gaitā, lai beidzot iegūtu formu, kurā tie viegli ir iegūstami un apstrādājami.

Šajā nozarē darbojas tikai mazi un vidēji lieli uzņēmumi ar 5-100 strādniekiem katrs, un tie ir svarīgi būvmateriālu piegādātāji. ES ir vairāk nekā 40 000 šādu uzņēmumu, kuros strādā apmēram 420 000 cilvēku. Darbs ar dabiskajiem akmeņiem nozīmē ne vien šo akmeņu iegūšanu akmeņlauztuvēs; daudz svarīgāka ir akmeņu apstrāde. Restaurācijas darbos un ar augstajām tehnoloģijām saistītos pielietojumos visiem - no strādniekiem līdz inženieriem - ir nepieciešama attiecīga izglītība un apmācība.

Javas ražošana

Java tiek definēta kā pildviela, kam graudu caurmērs mazāks par 4 mm (dažkārt mazāks par 8 mm, piemēram, speciālai dekoratīvai apdares javai vai grīdas javai), un vienas vai vairāku saistvielu maisījums, kam var būt piejauktas dažādas piedevas un/vai papildu maisījumi.

Java ar neorganiskām saistvielām satur arī ūdeni. Javu izmanto ne tikai mūra konstrukciju veidošanai. Grīdas javu pielietošanas joma paplašinās. Ir daudzi speciāli javas veidi, ko izmanto betona virsmu labošanai, flīžu piestiprināšanai, jumtiem, skrūvju enkurošanai un daudziem citiem nolūkiem.

Arī ārējās siltumizolācijas kompozītsistēmas (ETICS) ir javas ražošanas nozares produkts, kam ir svarīga loma enerģijas taupīšanā. ES javu ražo vairāk nekā 1 300 uzņēmumu. ES javas ražošanas uzņēmumos strādā vairāk nekā 34 400 cilvēku.

Betona saliekamproduktu rūpniecība

Betona saliekamprodukti ir rūpnīcā izgatavoti būvelementi, kurus plaši izmanto visā pasaulē un kas ir pieejami dažādos izmēros un formās, sākot no ļoti mazām bruģa plāksnītēm un beidzot ar vairāk nekā 50 m gariem tilta elementiem.

To ražošanas procesā cementu, pildvielas, ūdeni, piedevas un piejaukumus dažādās proporcijās sajauc, maisījumu ielej formās, kur tam ļauj sacietēt. Gatavie produkti, kurus piegādā lietotājiem, neizdala putekļus un ir cietā stāvoklī. Putekļi galvenokārt var rasties, rīkojoties ar izejvielām, kā arī pēc sacietēšanas veicamās gatavo produktu mehāniskās apstrādes procesā.

Šajā nozarē ir mazi un vidēji lieli uzņēmumi, kas darbojas visā Eiropā. Lēš, ka ES darbojas ap 10 000 šādu ražotņu, tajās strādā aptuveni 250 000 cilvēku un tās izlaiž 300-400 miljonu tonnu produkcijas.

6. Pielikums [Padome - Sekretariāts]

1. pants - Darbības sfēra

Padome veic uzdevumus, kas noteikti Līguma 8. pantā. Taču uzdevumiem, kas noteikti 8. panta punkta (2) apakšpunktos (b) un (d), jābūt kopējā un ekskluzīvā četru Priekšsēdētāju kompetencē; minētie Priekšsēdētāji tiek iecelti saskaņā ar Līguma 3. pantu.

2. pants – Sēdes / Lēmumu pieņemšana

- (1) Padomes locekļi vismaz katru otro gadu jūnija otrajā pusē uz divām dienām sanāk kopā Briselē. Sēdi sasauc un organizē, kā arī tai loģistisko atbalstu sniedz Sekretariāts.
- (2) Sēdes sagatavošanas nolūkā 20 darba dienas pirms attiecīgās sēdes pirmās dienas Padomes locekļi saņem Darba devēju Puses apkopotos ziņojumus. Divu dienu ilgās sēdes laikā locekļi sagatavo Kopējā ziņojuma projektu saskaņā ar Līguma 8. panta punkta (2) prasībām. Atsevišķā pielikumā fiksē mazākuma paziņojumus un viedokļus, taču to daudzumam jābūt minimālam.
- (3) Divi Līdzpriekšsēdētāji, kas iecelti saskaņā ar 3. pantu, var pieņemt lēmumu par biežāku sēžu sasaukšanu, ja viņi to uzskata par vajadzīgu.
- (4) Locekļiem ir tiesības pilnvarot citus locekļus vai rezerves locekļus.

3. pants - Priekšsēdētāji

Padomei ir divi Līdzpriekšsēdētāji un divi Līdzpriekšsēdētāju vietnieki; viņus uz četriem gadiem iecel Puses, kas pārstāv Darba ņēmējus un Darba devējus, pirmo reizi - šā Līguma parakstīšanas dienā.

4. pants - Protokoli, dokumentācija

- (1) Padomes sēdes tiek protokolētas. Protokolu Pušu rīcībā nodod divu nedēļu laikā pēc attiecīgās sēdes. Ja Locekļi nedēļas laikā neiesniedz iebildumus pret protokolu, tad tas uzskatāms par galīgu.
- (2) Sekretariāts vai tā nozīmēta trešā puse ved Padomes dokumentāciju.

5. pants – Padomes / Sekretariāta finansēšana

Visus parastos saprātīgos un attaisnotos Padomes un Sekretariāta darbības izdevumus / izmaksas (sēžu telpas, simultāns tulkojums franču / angļu / vācu valodā, izņemot atsevišķu personu ceļa un dzīvošanas izdevumus) vienlīdzīgi sedz Puses, kuras pārstāv Darba devējus.

6. pants - Atbildība, zaudējumu atlīdzināšana

- (1) Padomes Locekļi un Rezerves Locekļi darbojas kā attiecīgo Pušu pārstāvji, tādēļ viņi nav individuāli un tieši atbildīgi par darbībām, kuras veic kā Padomes Locekļi.
- (2) Puses kopīgi un atsevišķi kompensē un aizsargā Locekļus, Rezerves Locekļus, viņu mantniekus un pēctečus pret katru un visiem prasījumiem, izmaksām, izdevumiem, atbildību un zaudējumiem (ieskaitot saprātīgus advokātu honorārus), kas no viņiem tiek pieprasīti sakarā ar jebkuru prasību, prasījumu vai procesu, kurā viņi ir atbildētāji vai var par tādiem kļūt sakarā ar savām funkcijām Padomē, ja vien minētā prasība, prasījums vai process nav viņu apzinātas nolaidības vai ļaunprātības rezultāts, pildot savus pienākumus.

7. pants – Paziņojumi / Valoda

Visu paziņojumu izplatīšana, 6. Pielikumā paredzēto dokumentu vākšana un izplatīšana veicama ar elektroniskā pasta palīdzību. Sazināšanās ar Padomi notiek, izmantojot Sekretariāta elektroniskā pasta adreses. Paziņojumu, sazināšanās un sēžu darba valoda ir angļu valoda.

Tulkojums iesniegts apstiprināšanai

7. Pielikums [Pareizo darba paņēmienu piemērošanas procedūrai]

Saskaņā ar Līguma 1. panta trešo atkāpi viens no Līguma mērķiem ir vairot zināšanas par Pareizajiem darba paņēmienu. Pareizo darba paņēmienu "dinamiskā" rakstura dēļ un saskaņā ar Līguma 5. panta punktu (3) šajā Pielikumā ir izklāstīta pielietojamā Pareizo darba paņēmienu piemērošanas procedūra.

1. pants – Jaunu vai pārstrādātu pamācību iesniegšana Pusēm

Darba devēji un Darba ņēmēji tiek mudināti jebkurā brīdī Līguma darbības laikā iesniegt Pusei, kura viņus pārstāv (Iesniedzējai Pusei) jaunu vai pārstrādātu pamācību projektus (abos gadījumos tālāk - "jaunas pamācības"), pārstrādātu pamācību projektu gadījumā - līdz ar rakstisku paskaidrojumu un pamatojumu, kādēļ un kā esošo pamācību pārstrādāšana uzlabo strādnieku aizsardzību vai nodrošina esošo aizsardzību ar alternatīvām metodēm salīdzinājumā ar esošajām pamācībām. Iesniedzēja Puse izvērtē un vajadzības gadījumā atbalsta šādas jaunās pamācības.

2. pants – OTRAS nozari pārstāvošās Puses ("atspoguļojošās" Puses) piekrišana jaunajām pamācībām

Pēc sava atbalsta paušanas saskaņā ar augstāk minētajiem 1. panta nosacījumiem Iesniedzēja Puse atbalstītās jaunās pamācības apspriešanas un apstiprināšanas nolūkā iesniedz otrai to pašu nozari pārstāvošajai Pusei. Attiecīgās "atspoguļojošās" Puses veic domu apmaiņu par jaunajām pamācībām un tās apstiprina. Kad jaunās pamācības ir apstiprinājušas abas attiecīgo nozari pārstāvošās Puses, jaunās pamācības tiek iesniegtas Padomei (Līguma 8. panta punkts (2)).

3. pants – Apstiprināšana Padomē

Padome veic jauno pamācību galīgo izskatīšanu un apstiprināšanu, raugoties, lai jaunās pamācības nav pretrunā ar Līgumu (arī ar pārējām pamācībām, pārējiem Pareizajiem darba paņēmienu utt.). Vienlaikus tiek anulētas novecojušās pamācības.

4. pants – Piemērošanas pasākumu stāšanās spēkā

Pēc apstiprināšanas saskaņā ar 3. pantu visi Pareizo darba paņēmienu piemērošanas pasākumi pa elektronisko pastu vai Extranet tiek paziņoti pārējām Pusēm. Tiem jāstājas spēkā trīs mēnešus pēc paziņošanas, ja vien Padome nav noteikusi citu spēkā stāšanās termiņu.

5. pants – Apstiprināšanas procedūras biežums

Kā iepriekš norādīts, Padomes sēdes notiek vismaz reizi divos gados. Tādēļ Pusēm ieteicams apkopot savus apstiprināšanas pieprasījumus, ja tādi ir, piemērojoties Padomes sēžu grafikam.

8. Pielikums [Veselības pārbaudes protokols par silikozi]

VISPĀRĪGAS VADLĪNJAS

Darba devējiem pirmām kārtām jāveic darba vides risku novērtējums, kā tas aprakstīts Pareizo darba paņēmieni Rokasgrāmatā, lai noteiktu, kur Darba ņēmēju veselībai draud briesmas sakarā ar ieelpojamo kristālisko silīcija dioksīdu. No šā risku novērtējuma rezultātiem būs atkarīga Veselības pārbaudes protokola ieviešana.

Veselības pārbaudes profesionāli veic kompetents medicīniskais personāls saskaņā ar spēkā esošās valsts likumdošanas prasībām.

Darbiniekam(-iem) vai pieaicinātam medicīnas konsultantam, kurš atbild par drošības un veselības aizsardzības programmu, jābūt praktiskām zināšanām par elpošanas ceļu medicīniskās kontroles programmas elementiem.

Ar noteiktu ieelpojamā kristāliskā silīcija dioksīda veidu saistītās veselības stāvokļa pārbaudes mērķi ir:

- savlaicīgi konstatēt nevēlamu iespaidu uz veselības stāvokli;
- konstatēt sākotnējo stāvokli, kas ļautu novērtēt iespējamās turpmākās pārmaiņas;
- nepieļaut tālāka kaitējuma nodarīšanu.

Potenciālie ieguvumi:

- konstatē skarto personu loku;
- identificē potenciāli bīstamus darba apstākļus un pārbauda ierobežošanas pasākumu efektivitāti darbavietā;
- pārbauda riska novērtējumu precizitāti;
- iegūst datus epidemioloģisko pētījumu veikšanai.

ELPOŠANAS CEĻU VESELĪBAS RISKI

Galvenais veselības apdraudējums saskarē ar putekļiem, kuri satur ieelpojamu kristālisko silīcija dioksīdu, ir elpošanas ceļu slimība **silikoze**. Tādēļ medicīniskajās pārbaudēs galvenā uzmanība jāpievērš plaušām. Turklāt ir zināms pamats uzskatīt, ka cilvēki, kuriem ir silikoze, vairāk riskē saslimt ar plaušu vēzi. Cilvēki, kam ir saskare ar putekļiem vispār un kas slimo ar elpošanas ceļu slimībām, kuras saistītas ar putekļiem (pneimokonioze, silikoze utt.), vairāk riskē saslimt ar tuberkulozi. Tas jāņem vērā, veicot medicīnisko pārbaudi.

ELPOŠANAS CEĻU MEDICĪNISKĀS PĀRBAUDES PROGRAMMA

1) Elpošanas ceļu medicīniskās pārbaudes programmā jābūt:

- Atsevišķai **medicīniskajai lietai**, kuru katram darbiniekam iekārto, viņu pieņemot darbā. Lietas formāts nav svarīgs, taču tās ierakstiem jābūt pieejamiem autorizētiem medicīnas speciālistiem, ierakstus nepieciešams aktualizēt, precizēt, saistīt (piemēram, ar datiem par putekļu iedarbību), tiem jābūt konfidenciāliem un tie jāsauglabā 40 gadu pēc putekļu iedarbības pārtraukšanas.

Atbilstoši valsts likumdošanai šī lieta satur sekojošus būtiskus elementus:

- Identifikācijas datus;
- Citus noderīgus demogrāfiskus datus (individuālo un ģimenes medicīnisko vēsturi);
- Darbinieka darba aprakstu;
- Informāciju par darba un ārpusdarba aktivitātēm, kas satur ziņas par potenciāli kaitīgu putekļu, ķīmikāliju un citu fizikālo faktoru (izstarojuma) iedarbību;

- Medicīnisko vēsturi, kurā norādīti elpošanas ceļu slimību simptomi (piemēram, klepus, krēpas, elpas trūkums, sēkšana);
- Smēķēšanas paradumus (cik cigaretes dienā izsmēķē, cik ilgi smēķē utt.).
- **Krūšu kurvja** medicīniskā pārbaude. Pārbaudē konstatē, vai ir normāli novērojumi, kuri attiecas uz krūšu kurvi (piemēram, simetrija, izplešanās, elpošanas skaņas, palpācija, sēcošas skaņas, trokšņi plaušās un elpošanas traucējumi).
- **Funkciju pārbaude:**
 - Lai gan spirometrijas vai plaušu funkciju pārbaudēs konstatētās anomālijas nav specifiskas (piemēram, smēķēšana ir svarīgs blakus faktors), elpošanas sistēmas funkciju pārbaudi uzskata par sākotnējā stāvokļa fiksēšanas un periodiskas novērošanas medicīniskās pārbaudes programmas noderīgu sastāvdaļu. Tā ļauj konstatēt plaušu funkciju zudumu agrīnā stadijā.
 - Profesionālās asociācijas, piemēram, Eiropas Elpošanas ceļu slimību ārstu biedrība (1993) un Amerikas Krūšu kurvja slimību ārstu biedrība (1995), iesaka standartizētas spirometriskās pārbaudes metodes un izmantojamā aprīkojuma specifiskācijas.
- **Rentgena pārbaude:** visprecīzākais līdzeklis silikozes konstatēšanai agrīnā stadijā ir kristāliskā silīcija dioksīda iedarbībai pakļauto strādnieku plaušu rentgenoskopija. Rentgena attēlos anomālijas parasti parādās, pirms tās var konstatēt ar spirometrijas metodi vai pirms simptomu parādīšanās. Tādēļ periodiska krūšu kurvja rentgenoskopija ir elpošanas ceļu medicīniskās pārbaudes būtiska sastāvdaļa.
 - Pilna izmēra priekšas-aizmugures (PA) krūšu kurvja rentgenuzņēmumi, kas iegūti, izmantojot augstsprieguma aparatūru (mazāki formāti, ko nodrošina datorizētas tehnoloģijas, nav derīgi).
 - Uzņēmumu izvērtēšanu veic kvalificēti un apmācīti rentgenologi vai plaušu slimību speciālisti.
 - Norādījumi par pielietojamo aparatūru un metodēm plaši ir pieejami speciālajā literatūrā. Plašāku informāciju par aktuālo praksi var saņemt no Starptautiskās Darba Organizācijas (ILO), 1211 Geneva 22, Switzerland (Šveice).
 - Uzņēmumi klasificējami saskaņā ar 2000. gada ILO Norādēm par ILO Starptautisko klasifikāciju rentgenogrammu lietošanā sakarā ar pneimokoniozi. Pielietojot un izmantojot minētos norādījumus par pielietojamo aparatūru un metodēm, vēlāk nepieciešamības gadījumā ir iespējams atbilstīgi klasificēt krūšu kurvja rentgena uzņēmumus.
 - Krūšu kurvja rentgenogrāfijas biežumu nosaka arodveselības speciālists, balstoties uz darba vides risku novērtējumu sakarā ar ieelpojamā kristāliskā silīcija dioksīda iedarbību. Jāņem vērā dažās valstīs noteiktie rentgenogrāfijas biežuma ierobežojumi. Par to jākonsultējas ar kvalificētu arodveselības speciālistu.
 - Darbinieki, kuri bijuši pakļauti ieelpojama kristāliskā silīcija dioksīda iedarbībai vai saskārušies ar to un pēc tam pārtraukuši darba attiecības ar konkrēto Darba devēju (pensionējušies / izvēlējušies citu profesiju), pēc viņu pieprasījuma arī turpmāk jāpakļauj veselības pārbaudēm. Darba devēji apņemas valsts un ES likumu prasību ietvaros veicināt šādas veselības pārbaudes.

2) Dokumentācijas vešana un konfidencialitāte:

- **Medicīniskā dokumentācija** jāglabā drošā vietā gan tad, ja to ved uzņēmums, gan tad, ja apakšuzņēmējs. Piekļuve medicīniskajai dokumentācijai pieļaujama tikai atbilstoši valsts likumdošanas prasībām.
- Laba **sazina** ir būtisks priekšnoteikums veselības pārbaudes programmas mērķu sasniegšanai.

- Darba ņēmēju nepieciešams informēt par viņa medicīniskās pārbaudes rezultātiem;
- Medicīniskās pārbaudes programmas rezultātus drīkst darīt zināmus tādā veidā, lai nevarētu identificēt konkrētas personas, un izmantot līdzšinējo veselības un drošības kontroles pasākumu uzlabošanai darbavietā.

ATSAUCES:

- Occupational Health Program for exposure to Crystalline silica in the Industrial Sand Industry – National Industrial Sand Association (NISA) – March 1997
- Screening and surveillance of workers exposed to mineral dust – WHO – 1996
- The European Respiratory Journal – Volume 6, Supplement 16, March 1993
- Guidelines for the use of the ILO International Classification of radiographs of Pneumoconiosis – Revised edition 2000 – International Labour Organization
- ATS (1995) Standardization of spirometry - American Journal of respiratory and critical care medicine, 152:1107-1136
- Occupational Health Management in the Quarry industry – Quarries National Joint Advisory Committee – version 1 May 2004
- Health & Safety at work, Information notices on diagnosis of occupational diseases, European Commission, Employment & social affairs, Report EUR 14768.